

УДК 56.012.3

С.В. Фінько,
співзасновник ГО «Врятуймо природну спадщину
України докембрійського едіакарського періоду»

Колекція викопної докембрійської біоти музею «Венд-едіакарій України» — як національне надбання

(до 100-річчя досліджень української едіакарської біоти)

Предлагается предоставить статус национального достояния Украины коллекции вендобиоты из украинского Приднестровья, которая сохраняется в частном музее «Венд-эдиакарий Украины». Закон о защите природного наследия является необходимым. В Украине найдены богатые проявления докембрийской биоты в вендских отложениях. Украинская вендобиота имеет много общего с другими представителями эдиакарского типа. До настоящего времени проявления украинского венд-эдиакария недостаточно защищены, несмотря на то, что являются зоной возникновения уникального вендского биоценоза. Исследования вендобиоты позволят пролить свет на многие вопросы биологии, палеонтологии и зарождения жизни на Земле.

It is proposed to announce the collection of the ediacarian biota from Ukrainian Dniesterside keeping in the privat museum "Vend-Ediacarian from Ukraine". The Law on the Protection of the natural heritage is necessary. In Ukraine been found rich Precambrian biota in the Vendian deposits. Ukrainian Vendian biota has many common with other faunas of Ediacarian type. Until recently Ukrainian ediacaran-venд insufficiently reserved despite what is known as zone of occurrence of unique Vendian biocenose. Ediacaran exploration enable throw light on many questions of biology, paleontology and the origin of life on Earth.

В Україні сьогодні не заборонено рятувати від знищення рідкісну безцінну спадщину людства докембрійського едіакарського періоду (635–542 млн років), яка масово зустрічається лише в 4–5 країнах на земній кулі [1, 2].

Протягом останніх років в Україні на об'єктах будівництва та в незаконних кар'єрах з видобування корисних копалин ми врятували від знищення та змогли зібрати колекцію, що є однією з найбільших у світі серед приватних колекцій української вендобиоти. Крім того, вона має всі підстави претендувати на статус національного надбання [3], бо налічує більше тридцяти різних видів багатоклітинних організмів докембрійського едіакарського періоду. Дослідження врятованих зразків активно

продовжується і це робота не одного року. Під час цих досліджень нам допомагають фахівці Національної академії наук України, Національного науково-природничого музею НАН України, Державного гемологічного центру України.

У зв'язку з відсутністю постійного приміщення музею зараз частина колекції експонується в Київському обласному археологічному музеї (с. Трипілля), а частина зразків передається в дар Геологічному музею Київського національного університету ім. Т. Шевченка, Національному науково-природничому музею НАНУ та іншим музеям України і світу відповідно до замовлень. Постійно звертаємось до керівництва України і м. Києва з проханням надати

приміщення музею, на нашу думку, світового рівня або припинити розмови про підтримку та захист державою безцінної палеонтологічної спадщини. Продовжуємо привертати увагу керівників великого бізнесу щодо допомоги в захисті та збереженні для нащадків безцінної спадщини людства докембрійського едіакарського періоду.

2016 рік – це ювілейний рік для українського дослідника едіакарської (вендської) біоти. У 1916 році український палеонтолог Красовський описав [4] скам'янілі рештки, які на ту пору без сучасних методів неможливо було ідентифікувати як докембрійські. А 50 років назад в Україні було знайдено першу цикломедузу едіакарського типу [5] і, нарешті, 40 років назад (1976 р.)

В.М. Палій ввів у науковий обіг [6] термін «*Nemiana simplex* Paliij».

На початок 2016 р. колекція едіакарської біоти нашого музею «Венд-едіакарій України» налічує 2664 одиниці зберігання. В експозиції та фондах представлено 39 родів та видів, а також 225 зразків їхнофосилій (фото 1, 2).

Фото 1

Фото 2

Едіакарський вік скам'янілих організмів нашої колекції однозначно підтверджується їх положенням в стратиграфічному розрізі, порівняннями з типовими едіакарськими (вендськими) комплексами інших регіонів світу (Авалон, Едіакара, Нама, Чарнвуд та іншими), а також 50-річними дослідженнями в українському Придністров'ї та численними публікаціями [5, 6, 7].

До 25 річниці Незалежності України ми підготували до публікації роботу «Венд-едіакарій України». Це зумовлено тим, що більше 30 років великих монографій, які популяризують український венд, не друкувалися [7, 8], а з боку Російської Федерації її наукова спільнота все роби-

ла для замовчування, ігнорування або відвертого знищення попередніх наукових здобутків та намагалась перерформувати термінологію з українського наукового середовища. Тому нашу роботу, яка виходить у 2016 р., ми сприймаємо, як елемент інформаційної війни, де висвітлюється історія досліджень скам'янілих решток докембрійського едіакарського періоду в Україні та світі; каталогізація нашого приватного музею «Венд-едіакарій України»; місця знахідок зразків; пропозиції щодо захисту, збереження та популяризації палеонтології докембрію; формування у громадян України патріотичного ставлення до природної спадщини.

Без Закону України «Про природну спадщину», на введенні в дію якого наполягає наша громадська організація [2], ми щоденно втрачаємо і згодом втратимо безпечно для людського існування довкілля. Крім того, українська громадськість в умовах такої недолугої злочинної господарської діяльності на місцях повинна вимагати від Уряду та Верховної Ради створення національного природоохоронного трибуналу. А рудименти комуністичного минулого – міністерства і департаменти культури і екології та природних ресурсів, які не впливають на покращення культурної і екологічної ситуації та не можуть захистити безцінну спадщину людства, не повинні і надалі витрачати бюджетні кошти. Їх треба декомунізувати, а їх функції передати громадським організаціям.

Пропонуємо негайно припинити знищення природної спадщини всього людства в Україні – проявів венд-едіакарської біоти докембрійського періоду віком 550–570 млн років. На жаль, сьогодні в Україні не існує жодного державного органу, який може допомогти громадянам припинити знищення природної спадщини. А це є результатом відсутності Закону України «Про захист природної спадщини» та статті Конституції України, де був би зафіксований захист природної спадщини України.

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Використана література

1. Фінько С.В. Венд-едіакарій Поділля – природна спадщина України: алгоритм захисту і збереження для нащадків // Коштовне та декоративне каміння. – 2015. – № 2. – С. 23–25.
2. Фінько С.В. «Венд-едіакарій України – природна спадщина людства або чи довго чекатимуть українці закон «Про захист природної спадщини» // Коштовне та декоративне каміння. – 2015. – № 4. – С. 35–37.
3. Вісник КНУ ім. Т. Шевченка – 2010.
4. Красовский А.В. Из геологических наблюдений в Подольской губернии (предварительное сообщение) // Записки Императорского общества любителей естественной истории, антропологии и этнографии. Геол. отд. Т.3. – 1916. – С. 22–27.
5. Заика-Новацкий В.С. Новые проблематические отпечатки из верхнего докембрия Приднестровья // Всесоюзный симпозиум по палеонтологии докембрия и раннего кембрия (Тезисы докладов). Новосибирск: ИГиГ СО АН СССР, 1965. – С. 98–99.
6. Палий В.М. Остатки бесскелетной фауны и следы жизнедеятельности из отложений верхнего докембрия и нижнего кембрия Подолья // Палеонтология и стратиграфия верхнего докембрия и нижнего палеозоя юго-запада Восточно-Европейской платформы. – К.: Наукова думка, 1976. – С. 63–77.
7. Великанов В.А., Асеева Е.А., Федонкин М.А. Венд Украины. – К.: Наукова думка, 1983. – 162 с.
8. Вендская система. 1: Палеонтология (ред. Соколов, Ивановский); 2: Стратиграфия и геологические процессы (ред. Соколов, Федонкин). – М.: Наука, 1985. – 222 с.+239 с.